

5 x telefonnummer

Landsnummer

+356 är landsnumret. Slå rikt-nummer utan första nollan när du ringer till Malta. Hem slår du +46 och hoppar sedan över första nollan.

Larmnummer

Polis, ambulans och brandkår när du på nummer 112.

Turistbyrå

Besök eller ring turistbyrån för information, telefonnumret är +356 21 234777. Stängt söndagar.
► Freedom Square, Valetta

Sveriges generalkonsulat

Svenska generalkonsulatet är

öppet vardagar mellan 9–12, telefonnumret är +356 25 691 790.

► Zachary Street 19, Valetta

SOS Köpenhamn

Om du behöver komma i kontakt med SOS International i Köpenhamn:
+45 70 105050

5 x bra sajter

► www.visitmalta.com/se

Bästa ingången till Malta är den officiella hemsidan som dessutom finns i en svensk version. Här hittar man information om sevärdheter, kultur, gastronomi och förstas turistinformation, webbka-meror och väder.

► www.alltommalta.com

Svenskdriven webbplats om Malta med tips om sevärdheter, information om att flytta till ön och mycket annat. Bloggare som alla är bosatta på ön delar också med sig av tips och erfarenheter

Gozo är ett måste att besöka.

► www.gozo.com

Den lilla charmiga och vackra ön Gozo är ett måste. Självklart finns det en webbplats om ön och gozo.com är fullmatad med tips om sevärdheter, aktiviteter, restauranger, boende, shopping och mycket annat.

► www.heritagemalta.org

Den självklara sajten för den som är intresserad av Maltas många fina museum och historiska byggnader. Bra information om de olika museerna, inträden och öppettider. Här kan man även boka biljetter.

► www.manicmalta.com

Vad händer på ön? Det kan du få reda på om du går in här. Kulturrevenemang och nöjestips.

För biljettbeställning:

► www.ticketmalta.com.

För sportevenemang:

► www.maltasport.com.

Nu finns resguiderna även som app!

* Offlinekartor * Ingår i Plus * Hämta i App Store eller på Google Play

• Miami • New York • London • Krk • Paris • Bangkok • Phuket • Koh Lanta • Barcelona • Teneriffa • Rom • Gran Canaria • Rhodos • Kraków • Florens & Toscana
• Krabi • Aten • Istanbul • Peru • Side • Tallinn • Nya Zeeland • Tokyo

Resa

Alla guider: www.aftonbladet.se/resguider

NU ÄVEN
SOM APP!

Resa
PLUS

AFTONBLADET

Publicerad mars 2015

Resa GUIDE

MALTA

✓ Stränder
✓ Dykning
✓ Shopping

✓ Mat & vin
✓ Gozo
✓ Gomino

✓ Utflykter
✓ För barn
✓ Resan hit

5 x filminspelningar

Greven av Monte Cristo (2000)

Vissa scener ur Greven av Monte Cristo (efter Alexandre Dumas roman) spelades in på Malta och Comino. Valletta och Grand Harbour fick exempelvis föreställa Marseille år 1814. Andra platser som användes i filmen var Fort St Elmo, Naxxar, Mdina, St Mary's Tower på Comino och grottor nära Blå lagunen.

Troja (2004)

Den kanske mest uppmärksammade filminspelningen här var när bland andra Brad Pitt spelade in mastodontfilmen Troja. Mellieha, Golden Sands, Riviera och Comino utgör miljöerna i filmen. Troja byggdes upp vid det monumentala Fort Ricasoli (som man ser tvärs över Grand Harbour från Valletta).

Midnight Express (1978)

Befästningen St Elmo ställföretade som ett stenhårt turkiskt fängelse i Alan Parkers fängslande film från 1978.

Gladiator (2000)

En mindre kopia av Colosseum byggdes upp vid Fort Ricasoli våren 1999 när regissören Ridley Scott och skådespelarna Joaquin Phoenix, Russell Crowe med flera hängde på ön.

5 x siffror

400 000

I staten Malta bor det drygt 400 000 människor, vilket gör det till Europas mest tätbefolkade land.

6 300

I huvudstaden Valletta bor endast 6 300 människor, vilket känns som en märklig siffra när man irrar runt i de många grän-

Från inspelningen av Troja.

Swept Away (2002)

Ingen film som går till filmhistorien men Guy Ritchies komedi Swept Away med Madonna

i huvudrollen har många fina miljöer hämtade från Malta. För miljöerna funkade den som bra uppladdning.

derna. Valletta känns större, Valletta är exempelvis en perfekt weekendstad med många bra restauranger, vinbarer, bra shopping och med mängder med historiska och kulturella sevärdheter.

5

Så många öar utgör landet Malta. Av dessa är tre bebodda.

30

Det är bara 30 mil till afrikanska kusten, vilket också gör Malta till Europas sydligaste land.

316

316 kvadratkilometer, så pyttelitet är Malta. Vill man ha en jämförelse, och det vill man ju, motsvarar det ungefär en fjärdedel av Ölands yta.

5 x resa hit

Charter

Flera av de stora charterbolagen har resor till Malta, som Ving, Apollo och Solresor. Prisexempel; Flyg och nio nätter på mellanklasshotell i dubbelrum, 6 258 kronor/person med Apollo. Airtours har weekendresor för strax över 4 000 kronor/person för flyg och tre natters boende. ► www.resguiden.se

Reguljärt flyg

SAS flyger direkt till Malta från Arlanda under sommarhalvåret, med byte under vintern. T o r från ca 1 800 kr. ► www.sas.se

Lågprisflyg

Ryanair flyger till Malta från Göteborg Landvetter och Stockholm Skavsta. T o r från ca 1 000 kr utan incheckat bagage. Incheckad väska kostar extra, se upp för fler extraavgifter vid bokning. ► www.ryanair.se

Flygtid och transfer

Flygtiden hit är strax under fyra timmar, alla flyg landar på öns enda flygplats, 10 km från Valletta, ön är liten vilket innebär en snabb och smidig transfer till alla turistorter på Malta. Buss nr 8 in till Valletta tar ungefär en

halvtimme. Till Gozo och Comino tar det förstås längre tid men överfarterna är täta och avståndet korta.

Båt från Sicilien

Till Malta kan man åka från Sicilien med Virtu Ferries katamaraner. Restiden är cirka 90 minuter mellan Valletta-Pozzallo och 3 timmar Valletta-Catania. Priserna varierar kraftigt beroende på säsong och om man ska göra dagsutflykt eller vara borta flera dagar, se info på webbplatsen. ► 8 Princess Elizabeth Street Ta' Xbiex MSD 11 ► www.virtuferries.com

Valletta by night.

5 x praktiska fakta

EI

Malta har kontakter likande de man hittar i Storbritannien, alltså behövs en adapter. Finns ofta att låna på hotellen eller kan köpas i butiker men bäst är förstås att packa med några hemifrån.

Internet och mobiltäckning

Så fort man landar på Maltas flygplats har man gratis internet och på väldigt många restauranger och barer erbjuder man samma service. Liksom på hotell, det är enkelt att vara uppkopplad i Malta. Mobiltäckningen är god vid de större turistor-

terna och förstås i Valletta. Men kör du runt på öns småvägar finns det luckor i täckningen.

Dricks

Lägg på runt 10 procent på restaurangnotan om du är nöjd med servicen, det är absolut inte nödvändigt att ge dricks. Detta gäller också på barer. Taxichaufförerna väntar sig en viss dricks, gärna 10 procent, eller i alla fall att man rundar av notan uppåt.

Öppettider

Vanligvis öppnar affärerna vid nio på morgonen och stänger framåt nio på kvällen, med en

några timmar lång siesta på eftermiddagen. Valletta kan därför kännas ganska öde och tomt på eftermiddagen. Turistorterna påverkas inte lika mycket, där har butiker och större affärer öppet hela dagen.

Språk

Du klarar dig bra med engelska i Malta, såväl engelska som maltesiska är officiella språk, och många kan dessutom lite italienska. Maltesiska är mycket intressant, det har utvecklats genom historien till ett unikt språk. Det påminner om arabiska men skrivs med latinska bokstäver.

5 x lunchkrogar

Cafe Cordina

En institution i Valletta som öppnade redan 1837. Eleganta Café Cordina är ständigt populärt, inte minst beroende på sin stora soliga terrass där man kan sitta och spana på förbipasserande samtidigt som man äter långlunch – innan man kastar sig över några av bakelserna för det gör man. De är för goda för att avstå. Bra kaffe dessutom.
 ▶ 244 Republic Street, Valletta
 ▶ www.caffecordina.com

Ta Rikkardu

Klassiskt lunchställe inne i Victoria på Gozo som ibland är behagligt halvtomt, ibland invaderas av en busstlast turister. Prova kanin, en av signaturrätterna. Rustikt och välsmakande utan att vara något speciellt. Husets egentillverkade vin är däremot närmast odrickbart, välj något annat. Bättre lyckas de med det egna brödet och getosten. Finns på Facebook
 ▶ Triq il-Fosos, Victoria, Gozo

5 x barer och klubbar

Leglegin Wine Bar

Mysig vinbar med engagerad personal inne i vindlande Valletta. Beställ in en stor tallrik med lokala specialiteter och välj sedan fritt från den spännande vinlistan innan du övergår till någon huvudrätt, för du kommer inte att vilja lämna den här lilla härliga baren. Avsmakningsmenyn för 180 kronor är särskilt prisvärd. Finns på Facebook
 ▶ St. Lucia's Street, Valletta

Tico-Tico Bar

Ny och het bar som ligger på en sidogata i Valletta. Modern och olik det mesta i den historiska staden. Perfekt för några cocktails när solen gått ner. Har

Rons.

Scoglitti Restaurant

Totalt likgiltig service var det vid mitt besök. Men det vägdes delvis upp av ett väldigt bra läge nästan över vattnet i hamnen i Marsamxett med underbar utsikt. Bra lunchställe, om du har tid. Rätter från hundralappen.
 ▶ 8 Boat Street, Marsamxett
 ▶ www.scoglitti.com.mt

du tänkt roffa åt dig en av de åtråvärda platserna ute på gatan måste du komma mycket tidigare än så. Finns på Facebook
 ▶ 54 Strait Street

Havana

Stor nattklubb mitt i hjärtat av Maltas verkliga nöjesdistrikt Paceville. Sex barer och två dansgolv håller dig sysselsatt hela natten. R&B och soul dominerar musikutbudet, men man har olika klubbar olika kvällar, håll koll på Facebook vad som är på gång. Öppet dagligen från 20 och stänger vid 04. Finns på Facebook
 ▶ Triq San Gorg, St. Julians

Rons

Rons är en av en räckta restauranger längs hamnpromenaden i pittoreska Marsaxlokk. Fisken visas upp på stora brickor och det är bara att välja. Bäst är den sena långlunchen på söndagseftermiddagarna när marknaden i hamnen fyller gatan med folk. Rätter från hundralappen.
 ▶ 54 Xatt is-Sajjieda, Marsaxlokk
 ▶ www.rons-restaurant.com

Pintonino

Valletta Water Front är en modern satsning på att få folk ner till den här delen av vattenlinjen. En handfull restauranger ligger på rad nere längs vattnet, många strosar förbi på promenaden och stämningen är skönt avslappnad i solnedgången. Läget är bra och maten solid men tyvärr var servicen väldigt långsam vid mitt besök. Huvudrätter från 120 kronor.
 ▶ 15 Valletta Waterfront

Twenty Two

Maltas högst belägna nattklubb och kanske den mest sofistikerade är Twenty Two på, just det, tjuogoandra våningen i Portomaso Tower. Här sippar du på cocktails med skön utsikt över ön och havet. Cocktails från 65 kronor. Öppet onsdag-söndag till 04.
 ▶ St. Julians
 ▶ www.22.com.mt

Charles Grech Cafe and Cocktail Bar

Här hittar du spännande cocktails, bra whiskydrinkar och inte minst Vallettabor. Ligger mitt i Valletta. Finns på Facebook
 ▶ 10 Republic Street, Valletta

5 x boende

Phoenicia Malta

Phoenicia Malta är ett anrikt och flott hotell, med bästa läge nära stadsmuren i Valletta, perfekt för weekendresan. Har även en pool där gästerna har utsikt över hamnen. Dubbelrum från 1700 kronor.
 ▶ www.phoeniciamalta.com/

Radisson Blu Golden Sands

Alldeles på stranden vid Golden Bay ligger stora Radisson Blu Golden Sands. Vill man bo avskilt med framförallt sol och bad i åtanke är det här perfekt. Vill man ha nära till restauranger

och nattliv väljer man istället St Julian eller Valletta. Dubbelrum från 1700 kronor.
 ▶ Mellieha
 ▶ www.radissonblu.com/golden-sandsresort-malta

Kempinski Hotel San Lawrenz

Gozos bästa och finaste hotell. Dubbelrum från strax över 1500 kronor.
 ▶ www.kempinski-gozo.com

Corinthia Hotel San George

Stort och modernt badhotell i St Julian, ett av många liknande.

Poolområde med utsikt över havet och viken. Dubbelrum från 1800 kronor.
 ▶ St George's Bay, St. Julians
 ▶ www.corinthia.com

Casa Melita

Inne i gamla Mdina finns det några få boendeanternativ. Ett trevligt sådant är att hyra Casa Melita, ett gammalt restaurerat hus med egen innergård och takterass som rymmer 4-6 personer. Veckopris varierar mellan 5000 och 7000 kronor beroende på säsong.
 ▶ Rabat
 ▶ www.casamelitamalta.iowners.net

Många turister väljer att bo i St Julians. De fina hotellen avlöser varandra längs vattnet.

5 x att äta

Kanin

Nationalrätten kanin serveras på olika vis, men ofta med pommes frites, brunsås och ärtor.

Fisk, fisk, fisk

Fisk är förstås helt rätt när man är på en medelhavsö som Malta. Hör efter på restaurangen vad som är färskt just idag och välj

sedan din favorit. Håll också utkik efter Aljotta, fisksoppa, på menyn.

Pastizzi och cannoli

Mördegspiroger som är fyllda med ägg, ärtor, ansjovis eller kött samt ricottaost. cannoli är en annan delikatess som måste provas.

Kapunata

Den maltesiska versionen av Ratatouille.

Skaldjur

Skaldjur av alla de slag ska man förstås prova när man är på Malta. Hör efter med restaurangen vad som är bäst just den här dagen.

Fisk och skaldjur är helt rätt val på tallriken.

5 x att dricka

Vin

Vinerna från Malta blir allt bättre, det vita Isis från Meridiana är en bra inkörsport, en frisk och fruktig Chardonnay. Men det finns så mycket mer, inte minst på Gozo har några nya spännande vingårdar nu kommit med intressanta viner. De inhemska druvorna att hålla utkik efter är Gëllewza och Ghirghentina.

Kaffe

Kaffet är ofta bra i Malta, fattas bara annat, så nära Italien som man är.

Öl

Cisk är störst med trefjärdedelar av marknaden. En ljus lager som passar varma dagar i solen. Men Farsons som brygger Cisk gör även olika ale och stout-öl.

Vatten

Viktigaste drycken på resan. Går det åt en hel del i värmen, inte minst om du ska ut och vandra eller cykla på öarna.

Färskpressad juice

Är en höjddare här liksom på många andra håll i Medelhavet. Finns i alla tänkbara och otänkbara sorter. Barnens favorit.

Gozos huvudstad Victoria är värd några dagars besök. Mysiga gränder och härliga byggnader.

5 x Gozo och Comino

Båt till Gozo

Färjor med regelbundna avgångar tar passagerare och bilar mellan Malta och Gozo. Resan tar cirka 30 minuter och biljetter kostar 40 kronor för vuxna och en tia för barn. Tar du med bilen kostar det 150 kronor för bil och passagerare.

För information och tidtabeller kontakta The Gozo Channel Company i Mgarr, Gozo: +356 21556114 eller ring Ċirkewwa (Malta): +356 21580435. Mer info på webbplatsen ► www.gozochannel.com

Båt till Comino

Det här är den minsta bebodda ön, utan trafik och med ett enda hotell. Regelbundna avgångar finns från Malta och Gozo.

Vuxenbiljett kostar 90 kronor och barn mellan fem och tolv år betalar hälften. För mer information, kontakta: United Comino Ferries.

► www.unitedcominoferries.com/

Var aktiv på Gozo

Passa på att utforska ön rejält när du ändå tagit dig hit. På Gozo finns arrangörer som hjälper dig uppleva ön på tusen sätt. Cykling, mtb, paddling, klättring, dykning, snorkling, bouldering, zip lining, vindsurfing. Vad du vill. Allt (nästan) är möjligt att fixa. En bra arrangör är Gozo Adventure som har många år i branschen och kunnig personal. De har kontor i Victoria.

► 7 Triq Sant' Indrija, Victoria, Malta
► www.gozoadventures.com/

Naturen

Gozo och Comino har enastående natur. Gozo är betydligt större och tar mer tid att utforska. Comino går du runt på ett par timmar. Bästa sättet att få ut mest av tiden är förstås att stanna kvar någon eller några nätter, när dagsbesökarna lämnat lägger sig lugnet över öarna och du kan utforska dem i lugn och ro.

Victoria

Charmiga lilla staden Victoria på Gozo är ett måste. Enastående arkitektur, många små fina butiker, cafeer och restauranger och en lantlig loj stämning gör att man omgående gillar staden. Och som sagt, när dagsbesökarna drar hem till Malta igen blir den ännu charmigare och mer tillmötesgående.

5 x sevärdheter

Dingli Cliffs

Dingli Cliffs är Maltas högsta punkt, drygt 250 meter över havet. Utsikten över Medelhavet är fin häruppe och det finns ett litet stillsamt kapell som man kan pusta ut vid skuggan av. Solen steker på toppen så glöm ej vattenflaskan när du drar upp hit.

Mdina

Från Mdnas gamla stadskärna har man fin utsikt över omgivningen. Om man hittar upp i nå-

got av husen som har takterass vill säga. Tips: Palazzo Falsons kafé har just det.

Valletta Water Front

Längs Vallettas hamnpromenad har man underbar utsikt ut över hamnen och de andra småstäderna på andra sidan viken. Perfekt för en kvällspromenad innan eller efter middagen.

Upper Barrakka Gardens

Den fina trädgården Il Barrakka

ta Fuq är öppen för alla besökare och ett välbesökt turistmål. Härifrån har man suverän utsikt över Grand Harbour.

Ramla Bay

Rambla Bay och den kanske mest fotograferade klippformationen Azure Window på Gozo är ett måste på rundturen. Här har havet skulpterat ett mästerverk. I dag flockas dykare och turister hit för att hänga vid den vilda platsen.

5 x barn

The Malta Experience

Kulturcentret The Malta Experience är perfekt både för barn och vuxna. En audiovisuell show berättar om öns sjutusenåriga historia på ett fångande sätt, på svenska och en massa andra språk. Föreställningar varje hel-timme mån-fre från klockan 11, lördagar är sista showen kl 14 och på söndagar kl 13. Inträde 90 kronor för vuxna, hälften för barn under 14 år.

- Saint Elmo Bastions, Valletta
- www.themaltaexperience.com

Splash & Fun

Vattenlandet Splash & Fun ligger precis intill Mediterraneo Marine Park. Många slår två flugor i en smäll och kör båda under en heldag. Splash & fun har pooler, vattenrutschkanor och soldäck. En av Europas längsta vatten-rutschkanor, pool med vågmaskin samt en dinosauriepark med rutschkanor och gungor. Inträde 180 kronor för en heldag, 110 för barn under 13.

- Tul Il-Kosta, Naxxar
- www.splashandfun.com.mt

Mediterraneo Marine Park

Den marina djur- och vattenlek-parken Mediterraneo har shower

Karl Alfreds lilla by.

med bland annat delfiner och sälar samt höga dykshower. Den som vill kan dessutom simma med delfiner. Du måste vara åtta år och det kostar extra. En vanlig definshow kostar 100–150 kr. Inträde 150 kronor för vuxn, 90 kronor för barn under tretton år.

- Pembroke
- www.mediterraneo.com.mt

Popeye Village

En liten trevlig temapark, en kopia av staden där filmen Popeye (Karl Alfred förstas) är inspelad. Här kan barnen få träffa några av karaktärerna. Popeye Village ligger vid havet och på området finns solstolar, båturer och vattentrampoliner, här finns Maltas största hoppborg samt en liten funpark med några åkattraktio-

ner för småbarn. Öppet 09.30–19 under högsäsong, något kortare andra delar av året. Inträdet är gratis men attraktionerna kostar. Popeye Village ligger på norra sidan av Malta, många hotell har bussar ut till parken.

- Triq Tal-Prajjet, Mellieha
- www.popeyemalta.com

Mdina Dungeons

Tortyrmuseum, kan det verkligen vara något?! Ja, många äldre barn tycker det här stället i Mdina är fascinerande med sina underjordiska kammare och gångar. Mdina Dungeons beskriver en av Maltas något mörkare delar av historien. Öppet 10–16, inträdet går på 35 kronor.

- www.dungeonsmalta.com

5 x att göra

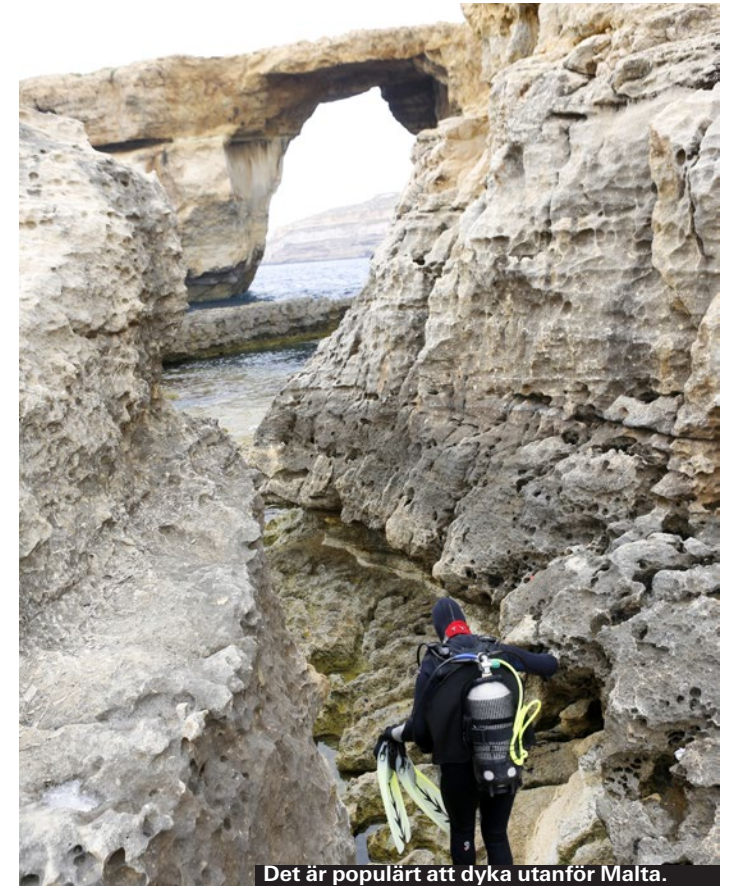
Dyka

Malta är en av Europas bästa dykdestinationer med ett lugnt hav och bra sikt. Dykplatsernas djup varierar, från det grunda, 12 meter djupa Ghar Lapsi till Lantern Point, där man kommer in i en undervattenstunnel som leder ner till över 50 meters djup. Vare sig du väljer Malta, Comino eller Gozo kan du enkelt nå rev, grottor och vrak. Arrangörerna är många liksom möjligheterna till kurser av varierande svårighetsgrad, en tredagars padikurs går på ca 2000 kronor. Den som vill dyka måste först fylla i en hälsodeklaration. Samtliga skolor tillhandahåller en dykläkare, och kostnaden för en konsultation uppgår sällan till mer än 190 kronor. Friskintyg från andra länder godtas, förutsatt att en kopia lämnas till dykcentret. De som vill dyka på egen hand måste ha en partner och ett PADI Advanced Open Water-certifikat eller likvärdigt certifikat från någon annan dykorganisation (exempelvis CMAS Two Star Diver, BSAC Sport Diver, SSI Advanced Open Water eller dylikt). Var försiktig med undervattensströmmarna, varje år sker det olyckor och dödsfall inträffar tyvärr också. Det är alltid bäst att rådfråga dykcentret om var det är lämpligt att dyka beroende på väder och erfarenhet. Se mer på:

- www.scubadivingmalta.com/

Vandra

Malta har en mängd bra vandringmöjligheter, allt från blommande ängar via karga områden med förhistoriska lämningar till spektakulära kustrensor. Vackrast är våren då ön blommar som mest. På Malta kan du göra fina dagsturer i Mellieha, Dingli, Ghar Lapsi, Fawwara, Wardija, längs hela norra kusten och kring sydkustens fiskerbyar. Gozo är bra nästan vart

Det är populärt att dyka utanför Malta.

man än styr stegen. Ta' Dbiegi, San Lawrenz, Ghasri, Hondoq ir-Rummien Qala och San Blas är alla fina områden att utforska till fots. Hela ön har mängder med leder och stigar. Och så Comino där man kan göra fina korta turer till helt ensamma delar av ön.

Klättra

För klättrare är högsäsongen oktober till maj då vädret är som allra mest lämpligt. Även här går en heldagstur inklusive guide och lunch på ungefär 600 kronor. En bra webbplats att utgå ifrån är;

- www.maltaclimbingclub.com/

Vindsurfing

Vindsurfingen är bra på Malta. Skolor och uthyrning finns förstås. Räkna med runt 800 kronor för en dag om du vill ha bra utrustning. Exempelvis Surfing Malta som är mobila och kör utrustningen dit där det är bäst vindar för dagen;

- surfingmalta.com

Cykla

Den som vill cykla bör styra cykeln mot Gozo. Flera arrangörer erbjuder tuffa heldagsturer eller enklare utflykter med guide. Räkna med att det kostar ungefär 600 kronor för en heldag inklusive lunch.

5 x utflykter

Marsaxlokk

Färgstarka fiskebyn Marsaxlokk lockar både på dagen och kvällen. Söndagsförmiddagar är det kul att driva runt på den soliga marknaden, fisk, hantverk och kläder samsas på det mest naturliga sätt här. Men bäst är kvällen då fiskebåtarna och hamnen badar i ett underbart varmt släpljus. Många restauranger längs hamnpromenaden gör att du förstås kan hänga kvar även till middagen.

Comino

Den lilla lilla ön Comino är värd ett besök. En liten polisstation bemannas av en polis och ser väldigt malplacerad ut på ön. Strax intill ligger det kanske största dragplåstret, Blå lagunen dit dagsbesökare vallfärdar för att bada. När de dragit hem härskar det karga men fina lug-

net över Comino. För att ta sig hit hoppar man på till Cirkewwa. Härifrån går färja och mindre båtar med dagsturer.

Den blå grottan

Strax utanför fiskebyn Wied-iz Żurrieq ligger Blue Grotto. Grottan har ett enastående blått vatten. Vid bryggan i Żurrieq hittar man småbåtar som vid fint väder gör turen ut till grottan. I närheten ligger de förhistoriska templen Hagar Qim, väl värda ett besök även de.

De tre städerna

De tre städerna har spelat en viktig historisk roll för Malta. Hit tog johanniterna sin tillflykt 1530 från Rhodos, och lät uppföra härbärgen liksom den stora fästningen St Angelo. Området växte med de tre delarna Vittoriosa, Cospicua och Senglea. När

Valletta grundades 1566 förlorade de något av sin storhet. I dag är det ett område med museer, palats och andra intressanta och imponanta byggnadsverk.

Mdina

Maltas tidigare huvudstad Mdina är en av de verkliga upplevelserna på ön. Här ska man vandra runt bland de vackra palatslikande husen som även idag har boenden, även om det känns som att staden är övergiven när man strosar runt i de smala gränderna. Flera bra stopp på rundturen måste du göra, som katedralen och tortyrmuseet Mdina Dungeon. Utsikten från stadsmuren är fin. Precis intill ligger Rabat, där du kan besöka den romerska villan och St Pauls katakomber, gravkamrar som användes fram till 400-talet f.Kr.

Mdina från ovan.

Väder

Dags-temperatur och antal regniga dagar per månad.

15	15	17	19	23	27	30	30	27	24	20	17	Valletta
-1	-1	3	8	14	19	22	20	15	9	5	2	Stockholm
JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	
16	14	10	11	11	13	13	14	14	15	16	17	Stockholm
9	8	8	6	3	1	0	1	4	7	8	9	Valletta

Priskoll

Så mycket kostar:
Öl, 33 cl: 22 kr.
Big Mac: 28 kr.
Kopp kaffe: 10 kr.
Taxi 3 km: 55 kr.
Cd-skiva: 160 kr.

5 x måsten

Valletta

Maltas charmiga huvudstad är ett absolut måste på resan. En av Medelhavets pärlor helt enkelt, fylld med kulturupplevelser, arkitektoniska svindlande höjder, många bra restauranger, trevliga barer och finfin shopping trots stadens storlek. Det bor bara 7000 människor här. Bäst är staden på kvällen när gatorna får liv och solen kastar långa förföriska skuggor över de majestätiska husen.

Gozo

Ja, Gozo vill du heller inte missa. Den lilla ön är charmigare, grönnare och lugnare än sin storsyster. Här hittar du några riktigt

bra vingårdar, fantastiska badviken, dramatiska klippformationer och äventyr som räcker till för många besök. Allra bäst är Gozo på hösten då besökarna är få och sommarvärmen dröjer sig kvar och man har ön nästan för sig själv.

Dwejra

Och när du väl är på Gozo, missa inte Dwejras kust. Här har havet skulpterat en räckta sagolika mastodontklippor. Majestätiskt och vackert.

Mdina

Underbara Mdina rymmer all den konst, kultur och historia i mikroformat som jag tycker

är ett av de starkaste skälen till att åka till Malta för. Intressant, sevärt och magiskt med sina honungsfärgade byggnader och snirkliga vägar. Flera bra museum och utställningar finns innanför väggarna, liksom ett par riktigt bra hotell och restauranger.

Marsaxlokk

Marsaxlokks fiskehamn är som finast någon timme innan skymningen. Då är fiskebåtarna varmt upplysta av den retirerande solen, fiskarna plockar med näten och alla förbereder sig för nästa dag. Efter promenaden väntar ett besök på någon av fiskrestaurangerna i staden.

5 x platser för ett bad

Golden Bay

Golden Bay ligger flankerat av ett stort Radisson-hotell och är förstås välpackad med besökare. Men stranden är fin och vattnet i viken härligt blått. Det är enkelt att åka lokalbuss hit, nummer 44 från Valletta och 225 från Sliema och St Julians är det som gäller.

► Radisson Blu Golden Sands Resort & Spa Hotel, Mellieha, Malta

Ghajn Tuffieha

Det bättre och lugnare alternativet i närheten av Golden Bay är närliggande Ghajn Tuffieha Bay som man når från en parkeringsplats och sedan en serie trappsteg. Väl nere på stranden möts man av en härlig sandremsa flankerad av träd och ett vaktorn i sten som tronar med utsikt över havet. Solstolar går att hyra.

Ramla Bay

Mångas favoritstrand på Gozo,

Golden Bay.

vilket gör att den kan kännas ganska packad sommartid. Ramla Bays gyllene sandstrand

flankeras också av en staty föreställande jungfru Maria

San Blas Bay

En av mina favoriter på Gozo. Lugnare än Ramla, San Blas Bay har också väldigt klart vatten, perfekt för snorkling. Inga faciliteter.

Blue Lagoon

Ön Cominos stora dragplåster är Blue Lagoon, är du här under högsåsong får du räkna med en ganska stimmig och stöjig upplevelse. Kommer du hit på våren och hösten kan du vara nästa ensam med den fina naturen. Vit sand och genomskinligt blått vatten perfekt för snorkling och långa simturer. Solstolar och parasoll finns på stranden, 30 respektive 50 kronor per dag kostar de. Många väljer de lugnare klipporna som solplats istället. En kiosk med mackor och dricka finns också. Räkna med ungefär hundra kronor t/r för båtturen ut till Blue Lagoon, från Mgarr.

Azure Window.

5 x kultur

St John Cathedral

Du kommer aldrig att tro att den blygsamma, strikta fasaden o Valletta kan rymma något så praktfullt förrän du träder in i St John-katedralens innanmäte. Överdådigt är bara förnamnet. Största behållningen är ändå Caravaggios målning i oratoriet. Konsthistoria.

Hal Saflieni

En av Maltas märkligaste och mäktigaste upplevelser är att stiga ner i underjorden i Hal Saflienis nekropolis som upptäcktes vid utgrävningar för drygt hundra år sedan. Tyst, stilla och fuktigt är det när man vandrar runt bland gravarna. När man irrat runt i gångarna en längre stund hoppas man att det spasmakade ljuset inte ska slockna så att man blir lämnad bland de 7000 gravarna. Inträde 275 kronor för vuxna, hälften för barn.

► Hal Saflieni Hypogeum, Triq Hal Saflieni, Paola
► www.heritagemalta.org

Hagar Qim och Mnajdra-templet

Två imponerande förhistoriska platser är Hagar Qim och Mnajdra-templet. De unesco-

listade världsarven ligger spektakulärt på en höjd med utsikt över Medelhavet. Vibrerande i soldiset ser man också den lilla ön Filfa. Templen är uppförda med solen som riktmärke, vid soluppgång under vissa tider av året lysas exempelvis altaret upp inne i Mnajdra. Civilisationen som uppförde templen dog ut utan att någon förklaring har hittats. Öppet dagligen 8–19.15, något kortare öppet under vinterhalvåret. Biljetter kostar 90 kronor för vuxna och 45 kronor för de små. Glöm ej solhatt och

St John Cathedral.

vatten för här ute är det stekhett.

► Qrendi

► www.heritagemalta.org

Palazzo Falson

Svenske kaptenen och filantropen Olof Frederik Göllcher bodde i Palazzo Falson. Nu är byggnaden ett fint museum med många av hans samlarobjekt, möbler och dagliga ting. På taket finns ett svalkande kafé där du kan titta ut över Mdinas fina bebyggelse. Öppet 10–17, stängt måndagar. Inträde: vuxna 90 kronor, hälften för barn.

► Villegaignon Street Mdina
Triq IL Villegaignon, Mdina
► www.palazzofalson.com

National Archeology Museum

Arkeologiska museet har mängder med föremål från öns prehistoriska historia, med början från 5200 f.Kr då de första bosättarna anlände till ungefär 2500 f.Kr. Intressant och lärorikt. Även byggnaden i sig, i praktfull barock stil, är värd besöket. Öppet dagligen mellan klockan 08 och 19. Inträdet kostar 45 kronor för vuxna, barn betalar hälften.

► Republic street, Valletta

► heritagemalta.org/museums-sites/

5 x öar

Huvudön Malta

På största ön Malta finns huvudstaden Valletta. I och kring Valletta bor de flesta invånarna och också turisterna. Ön är karg och består av klipplåtar, har en hel del sandstränder men saknar sjöar och floder.

Gröna Gozo

Gozo är näst största ön med drygt 30 000 invånare. Huvudort är Victoria. Ön är grönare än Malta och tempot är lugnare. Färja går från Cirkewwa på Malta.

Lilla Comino

Maltas tredje största ö är bara två kvadratkilometer stor och saknar trafik. Ön har fått sitt namn av kummin, som växer på ön. Här bor en handfull personer och det finns ett enda hotell. Öns stora dragplåster är lagunen och vattnet som är närmast omöjligt klart och fint. Färja går från Cirkewwa på Malta och från Gozo.

Obebodda Filfla

Filfla är en liten obebodd klippö

som du skymtar söder om Malta. Här fanns tidigare ett grottkapell som förstördes vid en jordbävning 1856. Ön användes också som målövningsområde av britterna, men är sedan 1980 fågelreservat. Besök kräver tillstånd.

Sicilien

Italienska Sicilien ligger bara en och en halv timme med färja från Malta. Många passar på att göra en dagsutflykt till den vackra ön.

Blue Lagoon, dagsutflykterna är många till lilla ön Cominos berömda vik.

5 x middagsrestauranger

Tony Grech driver Rogantino's.

The Chophouse

Stilfullt ställe i Sliema som satsar ambitiöst med ny kock. Och de gör det bra. Utsökt vackra rätter i avslappnad miljö. Och service som är förstklassig. Riktigt spännande vinlista dessutom. En favorit. Huvudrätter från 175 kronor. Boka bord för att försäkra dig om den fina utsikten över hamnen.

► Tigné Point, Sliema

► chophouse.com.mt

Rogantino's

En riktig höjdpunkt är familjerestaurangen Rogantino's som är gömd långt inne på ön i lilla byn Landrijiet. Men ge inte upp, när du väl hittat hit kommer du att tycka om både stämningen och maten. Rätter från 60 kronor, så mycket är så bra att det är svårt att rekommendera något speciellt, möjligtvis sopporna, grisen och lammet. Bra vinlista.

► Il Palazz Lahmar, Landrijiet

► www.rogantinos.com

Rubino

Liten mysig restaurang i Valletta. Maltesisk och italiensk meny ackompanjeras av kunnig service och bra vinlista. Boka bord – stället är pyttelitet.

► Old Bakery St, Valletta

Det är gott om restauranger i Valletta.

► www.giuseppismalta.com/rub-home.htm

Ta Frenc

Vill du äta flott ska du boka in Ta Frenc, en lantligt lyxig restaurang mitt ute på landsbygden på Gozo. Mycket bra vinlista och intressanta gastronomiska utsvävningar. Trerättersmenyn kostar 300 kronor men man har också a la carte-meny.

► www.tafrencrestaurant.com

Sale e Pepe

Italiensk restaurang som ligger fint inne i marinan i Portomaso. Bra fiskrätter men kanske allra bäst är köttet, inte minst lammrätterna. Huvudrätter från 150 kronor. Bra vinlista, både lokala som italienska viner. Boka bord via formulär på webbplatsen.

► Portomaso Business Towers, St Julians

► www.themarinarestaurants.com

5 x ta sig runt

Hyrbil

Ska du se mer av ön, och det måste du göra när du väl är på plats, är hyrbil smidigaste sättet. Maltas och inte minst Gozos natur är storslagen och säregen och väl värd några dagars utflykter. Smidigast är att göra upp

om att bilen står på flygplatsen vid ankomsten, annars är det enkelt att arrangera att biluthyraren lämnar bilen på ditt hotell. Att hyra bil kostar från drygt 2000 kronor för en vecka för de minsta bilarna, vill du bara hyra en dag får du räkna med 400–

500 kronor. Många små privata aktörer finns också, de kan vara billigare än de stora drakarna. ► www.avis.com

Cykla

Ett bra sätt att uppleva öarna är från cykelsadeln på en mountain bike (mtb), inte minst Gozo lockar många cyklister med lugnare vägar och fantastisk natur. Många hyr förstås ut cyklar, priset är avhängigt kvaliteten på cykeln, räkna med från ca 250 kronor/dag. Gozo Adventure har bra utrustning, ► www.gozoadventures.com

Lokalbuss

Hoppa på en buss om du inte vill köra själv. Maltas bussnät är väl utbyggt med ett åttiotial rutter, det finns några huvudlinjer som smidigt tar dig mellan de större turistorterna och byarna. Bussarna kör vanligtvis mellan 05.30 och 23. En fördömlig webbplats med reseplanerare gör jobbet att välja buss enkelt, ► www.publictransport.com.mt

Taxi

Taxi är prisvärt om man är några stycken. Många taxichaufförer kan också erbjuda sig att köra runt ön om man vill ha en personlig sightseeingtur. Från flygplatsen är det fast taxa till alla destinationer som gäller, se mer här: ► gettinghere.maltairport.com/en/white-taxi.htm

Bussutflykt

Flera av charterarrangörerna har förstås utflykter på ön i programmet. Kolla med din arrangör. Exempelvis kostar en heldagsutflykt inklusive lunch till Gozo 475 kronor med Solresor, en halvdagstur till Valletta 275 kronor. ► www.solresor.se

Varför inte en sightseeing till sjöss?

5 x shopping

Republic Street, Valletta

I Valletta ska du framförallt kolla in butikerna längs hektiska och bra Republic Street. Modebutiker och en hel del roliga designeraffärer hittar man här. I Victoria, Gozos största stad, finns inte alls samma utbud, mest souvenirbutiker, några bra hantverksbutiker och delikatessbutiker.

Bizazza Street

Motsvarigheten i Sliema är shoppinggatorna Bizazza Street och Tower Road, där klädkedjorna ligger tätt. Stort och varierat utbud.

Jubilee Foods

Vill du köpa lokala delikatesser och typiska medelhavsgodsaker är Jubilee Foods ett bra alternativ. De har butiker både på Malta, i Pavi Supermarket, Triq Manuel Dimech, Qourni och Gozo, på Independence Square i Victoria. ► www.jubileefoods.net

Marknader

Den största och bästa loppmarknaden är The Monti vid St James Bastion på söndagar i Valletta, och även fiskmarknaden samma dag i Marsaxlokk

på södra sidan av ön är bra, packad med folk och rolig. Det finns också en mindre marknad i centrala Victoria och en mer matinriktad marknad i Valetta på Is Suq bakom Grandmasters Palace.

Shoppingcenter

Bay Street Shopping är ett av de bästa shoppingcentren på Malta, det ligger i St Julians vid Inter-Continental Hotel. Det finns också ett mindre shoppingcenter i Sliema Plaza Shopping Centre. ► www.plaza-shopping.com

Söt maltesisk honung.

5 x köpa med hem

Vin

Passa på att köpa hem några flaskor bra maltesiskt vin. Tycker du om vitt vin rekommenderas Meridianas Isis eller Astarte. Har du mer tycke för rött finns några riktigt spännande nya odlare på Gozo, bland annat Tal Massar.

Ost

Ostarna är mycket bra. Smakrik getost och mild fårost är bra köp.

Delikatesser

Passa också på att köpa hem andra maltesiska delikatesser. Honung, soltorkade tomater, olivolja, oliver och annat gott. Finns både på marknader och i delikatessbutiker i Valletta och andra större orter.

Choklad

Maltesisk choklad är inte alls dum, nuförtiden finns några små

lokala tillverkare och inte bara strömlinjeformad tråkig choklad görs, bra att fylla resväskan med på hemresan.

Hantverk

Glas, keramik, skulpturer, målningar och andra konsthantverk finns förstås också att hitta. De vindlande gränderna i lilla Victoria på Gozo och i centrala Valletta finns många bra butiker.

Från korsriddare till matupplevelser

Malta ger en egendomligt isolerad och särpräglad känsla, trots att det ligger alldeles nära Sicilien, mitt i Medelhavet.

Historiens många besökande civilisationer har gjort bestående intryck och lämnat avtryck som man som besökare fascinerar av.

Kanske är det korsriddarmyterna, de starka traditionerna, konservatismen och historien som på något sätt stannat kvar och sitter fastgjuten i den honungsfärgade bebyggelsen. Det egendomliga språket som är helt unikt i uttryck och stavning i Europa, både logiskt och ologiskt låter det som det gör. Fångslande monument över svunna tider, en pigg, vaken och vacker huvudstad som trots sin ringa storlek är ett suveränt weekendresmål fyllt med kulturella och gastronomiska upplevelser.

Lägg till mängder av möjligheter till äventyr, intressant mat som även den speglar ögruppens geografiska plats och historia.

Text & foto: **JONAS HENNINGSSON**

5 x viktiga fakta

Pengar

På Malta och Gozo betalar man med euro, kolla nätet för aktuell kurs. Kort kan man använda på de flesta butiker och restauranger men i småaffärer, marknader och vissa kaféer och restauranger är det kontanter som gäller så ta med både och.

Pass/Visum

Behövs inte för svenska medborgare. Ta med pass om du inte har ett nationellt id-kort för EU-medborgare.

Klimat/bästa tid

Våren och hösten är härlig på Malta, framförallt hösten då Medelhavet är uppvärmt och badvarmt till långt in i oktober. Våren är grönare förstås, innan den heta sommarperioden börjar. Juli–augusti innebär också väldigt mycket turister. En favorittid är lågsäsongen då man möts av en lugn ö, befriad från de stora horderna turister, pensionat och mindre hotell halverar sina priser och alla har mycket mer tid för sina gäster.

Tidsskillnad

Malta har samma tid som Sverige så du behöver inte ställa om klockan när du anländer.

Säkerhet

Vågorna kan vara höga och strömmarna förrädiska, var försiktig om du badar eller dyker där du inte har koll på hur vattnet och vågorna beter sig. Annars är det som alltid bra att ta det försiktigt i trafiken, särskilt som malteserna envisas med att köra på vänster sida av vägen.

5 x historiska fakta

5 000 f. Kr

För drygt 5000 år sedan anlände de första bosättarna till Malta. De kom från närliggande Sicilien.

800-talet f. Kr–400 e.Kr

Maltas strategiska läge har förstås inneburit att många folkslag har residerat här under perioder av historien. Fenicier, kartager och romare avlöser varandra som härskare på ön från 800-talet f. Kr och fram in på 400-talet e.Kr. Romartiden medförde en tid av välstånd på Malta, och städer växte fram där Victoria och Mdina finns i dag. När Paulus led skeppsbrott utanför Malta år 60 e.Kr kristnades ön.

1565

1530 får Johanniterorden Malta av den tysk-romerske kejsaren Karl V. Lokalbefolkningen accepterade riddarna eftersom de kunde sluta upp i kampen mot turkarna. Man klarade sig genom den långa belägringen av Malta 1565. Johanniterna tvingas bort från ön först 1798, då Napoleon intog ögruppen.

1800

År 1800 fördrev britterna fransmännen från ögruppen och 1814 blir Malta brittisk kronkoloni. Sin självständighet fick Malta 1964. 1 maj 2004 blev man medlem i Europeiska Unionen.

Andra världskriget

Andra världskriget var en hård prövning för malteserna, med 154 dagars oavbrutna bombningar. Malta var britternas viktigaste flottbas i Medelhavet. 1942 fick malteserna kollektivt Georgkorset för sin tapperhet.

Johanniterordens stormästare Jean Parisot de la Valette, 1494–1568.

redaktion

Guideredaktör Susanne Wixe (susanne.wixe@aftonbladet.se). **Redigerare** Yvonne Westerman. **Kartgrafik** Rikard Bodin. **Text och foto** Jonas Henningsson. **Övrigt foto** Wikimedia Commons. **Utgivare** Aftonbladet Hierta AB. **Ansvarig utgivare** Jan Helin. **Adress** Aftonbladet, 105 18 Stockholm. **Telefon** 08-725 2000.

AFTONBLADET